

almindeligvis konsumptionsprincippet, der altså i dag bygger på et udgivelseskriterium. Om undtagelser fra konsumptionen henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

I modsætning til den gældende lovs § 23, stk. 1, bygger direktivets art. 4, litra c, på et salgskriterium. Efter denne bestemmelse skal eneretten til at sprede et eksemplar af et edb-program være udtømt, første gang det pågældende eksemplar sælges med rettighedshaverens tilladelse.

Forskellen mellem udgivelseskriteriet og salgskriteriet er i hovedsagen, at konsumptionen i sidstnævnte tilfælde ikke forudsætter, at selve værket er blevet udgivet, dvs. med ophavsmandens samtykke er bragt i handelen el.lign., jf. definitionen i ophavsretslovens § 8, stk. 2.

Spørgsmålet om en generel ændring af konsumptionsprincippet har været drøftet med departementerne i de andre nordiske lande. Her har opfattelsen været, at man burde gå over til at bygge konsumptionsprincippet på salgskriteriet f.s.v. angår alle værksarter, bl.a. for at undgå at have forskellige regelsæt for forskellige typer værker på et så fundamentalt område som konsumtion af spredningsretten. Man har imidlertid fundet, at forslag om en sådan generel ændring først bør indgå i den generelle lovrevision, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger. I nærværende lovforslag foreslås derfor kun en ændring m.h.t. eksemplarspredning af edb-programmer, der herefter er særlig reguleret i § 23, stk. 1, 2. pkt., mens andre litterære værker samt musikalske værker fortsat omfattes af § 23, stk. 1, 1. pkt. Hvad angår offentlig visning omfattes edb-programmer fortsat af bestemmelsen i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Retstilstanden vil efter forslaget være, at ophavsmandens ret til at kontrollere spredningen af et eksemplar af et edb-program vil være udtømt, når eksemplaret første gang sælges eller på anden måde overdrages til andre med ophavsmandens samtykke. Konsumptionen betyder, at det pågældende eksemplar frit må videresælges, udlejes, udlånes og på anden måde spredes til almenheden (og fremvises offentligt). Dette indebærer, at eksemplarer af et edb-program i alle tilfælde kan spredes videre, blot det med ophavsmandens samtykke er overdraget til andre, også selv om værket kun skulle eksistere i ét enkelt eksemplar. Ved »overdraget« forstår – ud over salg – gave og lignende former for endelige overdragelser af ejendomsretten til det pågældende eksemplar. Udlån og udlejning omfattes ikke af udtrykket »overdraget« og udløser således ikke nogen fri viderespredningsret.

Er overdragelsen ikke sket med ophavsmandens samtykke, indtræder der ikke konsumtion. Det vil

fx være tilfældet, hvis der er tale om et ulovligt fremstillet eksemplar, dvs. en piratkopi el.lign.

De efter dansk ret almindeligt gældende regler, der indebærer international konsumtion, svarer til direktivets art. 4, litra c.

Til nr. 5

Forslaget til en ny formulering af ophavsretslovens § 23, stk. 2, nr. 2, gennemfører art. 4, litra c, 2. pkt., i direktivet om retlig beskyttelse af edb-programmer. Efter denne direktivbestemmelse gælder det, at rettighedshaveren skal bevare eneretten til at kontrollere udlejning. Spørgsmålet om udlån er overladt til medlemsstaternes egen lovgivning.

Efter den gældende lovs § 23, stk. 2, nr. 2, konsumeres (udtømmes) spredningsretten ikke for hverken udlån eller udlejning af edb-programmer i maskinlæsbar form. F.s.v. angår edb-programmer i skriftlig form, fx kildekoder, følger disse reglerne for de litterære værker, hvilket vil sige at der ikke gælder nogen undtagelser fra konsumptionsreglen i § 23, stk. 1.

Direktivet skelner ikke mellem edb-programmer i maskinlæsbar og skriftlig form. Det foreslås derfor, at bestemmelsen om udlejning skal gælde for edb-programmer i såvel maskinlæsbar som skriftlig form.

F.s.v. angår udlån, der som nævnt ikke berøres af direktivet, foreslås det at opretholde den hidtidige sondring, således at retten til at kontrollere udlån kun gælder for edb-programmer i maskinlæsbar form. Den gældende lovbestemmelse bruger udtrykket »udgivet i maskinlæsbar form«. Dette foreslås ændret til »foreligger i maskinlæsbar form«. Ændringen skyldes, at man efter forslaget til § 23, stk. 1, nr. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, går væk fra et udgivelseskriterium m.h.t. edb-programmer: Afgørende vil herefter være, om det eksemplar, der er tale om, ved det konsumptionsudløsende salg foreligger i skriftlig eller maskinlæsbar form.

Edb-programmer i skriftlig form – fx kildekoder, der findes optrykt i bøger – må, i medfør af de almindelige regler for litterære værker, herefter fortsat frit udlånes, herunder fra landets offentlige biblioteker, uden ophavsmandens samtykke.

Til nr. 6

Den gældende ophavsretslovs § 42 a om aftaler om ret til at udnytte et edb-program er nu indeholdt i forslaget til § 11 a, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Til nr. 7

Forslaget til en ny affattelse af ophavsretslovens § 42 b om edb-programmer frembragt i ansættelses-